

Sångpostillan - Första söndagen efter Trefaldighet

Bidrag från Bengt Pleijel
2009-05-16
Senast uppdaterad 2021-05-30

Första söndagen efter Trefaldighet

Vårt dop

Låt oss be om hjälp att leva i dopets nåd.
Tystnad. O Gud, du som genom dopet låter oss dö och uppstå med Kristus –
bevara oss i den nåd du gett oss i dopet,
så att vi genom din helige Ande får vara ljusets barn.
Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre och Gud,
som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

Första söndagen efter Trefaldighet inleder en lång rad söndagar som hjälper oss att leva det kristna livet. Idag får vi hjälp att starta detta liv i vårt dop. I dopet fogas vi in i kyrkan, i Kristi kropp. I dopet föds vi på nytt av vatten och ande. Poängen i allt kristet liv börjar med Guds gärningar, inte med våra duktigheter. Idag får vi se skillnaden mellan att ha nystart i sig själv eller i Gud. Vi får hjälp med detta av riksdagsmannen Nikodemos. Han smyger sig till Jesus om natten och blir alldeles omskakad av honom. Gå nu in i denna text, om du vågar …

Vi sjunger oss in i dagens budskap med hjälp av Heidi Langegards kärlekssång Jesus jag dig älskar. Melodi, se sista sidan.

Söndagens läsningar: Hesekiel 36:25-28, Rom 6:3-11. Joh 3:1-8, Psalt. 66:5-12.

Vill höra Bengt Pleijel predika, Annika Pleijel läsa text och Bodil Landgren sjunga? Klicka här!
Predikans text: Johannes 3:1-8

Bland fariseerna fanns en man som hette Nikodemos och var medlem av judarnas råd. Han kom till Jesus en natt och sade: ”Rabbi, vi vet att det är från Gud du har kommit som lärare. Ingen kan göra sådana tecken som du utan att Gud är med honom.”

Jesus svarade: ”Sannerligen, jag säger dig: den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike.” Nikodemos svarade: ”Hur kan någon födas när han är gammal? Han kan väl inte komma in i moderlivet och födas en gång till?” Jesus svarade: ”Sannerligen, jag säger dig: den som inte blir född av vatten och ande kan inte komma in i Guds rike. Det som har fötts av kött är kött, och det som har fötts av ande är ande. Var inte förvånad över att jag sade att ni måste födas på nytt. Vinden blåser vart den vill, och du hör den blåsa, men du vet inte varifrån den kommer eller vart den far. Så är det med var och en som har fötts av anden.”

1. Läraren som smyger sig ut om natten.

Bland fariseerna fanns en man som hette Nikodemos och var medlem av judarnas råd. Han kom till Jesus en natt och sade: ”Rabbi, vi vet att det är från Gud du har kommit som lärare. Ingen kan göra sådana tecken som du utan att Gud är med honom.”

Nikodemos var en from man. Han hörde till fariseerna. Farisé betyder avskild. Han avskilde sig från sådant som smutsade ned livet. Han ville leva helt för Gud.

Nikodemos var också en högt uppsatt man. Han var medlem av judarnas råd, en av judarnas rådsherrar, ungefär riksdagsman. Han tillhörde de sjuttio män som fick sitta i stora Rådet, sanhedrin. Det var judarnas högsta, politiska och religiösa myndighet.

Nikodemus var en lärd man. I vers 10 kallas han en lärare för Israel. Han var läraren. Han var en som alla såg upp till. Hos Nikodemus fick man svar på sina frågor om Gud och livet och meningen och sådant. Han var en kändis, som man ofta såg i TV-rutan.

Det som nu händer är att läraren kommer till Läraren. Nikodemos kom till Jesus en natt, står det. Varför kom han till Jesus om

natten? Man har givit olika svar:

1. Nikodemos var en strängt upptagen man.

På dagen satt han i sammanträden. Natten var den enda tid han hade tid att fundera och filosofera och konversera. Det är detta som är mångas erfarenhet idag. Man löser livets gåtor bäst fram på småtimmarna.

2. Nikodemos ville tala om Guds hemligheter

och judiska lärare talar om Guds hemligheter i hemlighet. Inte offentligt utan på tu man hand. Inte på dagen utan om natten. Inte med ljudande röst utan med viskande ton, inte med blottat huvud utan höljda i bönemanteln (Gerhardsson).

3. Nikodemos var feg,

har man ofta sagt. Han var en högt uppsatt man. Många såg upp till honom. Det var fullständigt omöjligt och otänkbart för honom att offentligen tala om för andra, att han var i nöd eller fann livet meningslöst eller hade misslyckats eller vågade erkänna att Jesus, denne lekmanpredikant, hade något att ge som han saknade. Det finns inget så stolt som en man i medelåldern som tänkt sig fram till en livsfilosofi. Det är ett Guds under när en sådan man vågar erkänna att allt sådant som var en vinst för man har jag för Kristi skull kommit att räkna som en ren förlust (Fil 3:7).

Nu är det inte säkert att det var av feighet som Nikodemos kom till Jesus om natten. Det var inte Nikodemos som var en Jesu lärjunge i hemlighet av fruktan för judarna. Det var Josef av Arimatea, som nämns tillsammans med Nikodemos i samband med Jesu begravning (Joh 19:38ff).

Vi hittar ett fjärde svar:

4. Nikodemos hör natten till.

Han kommer till Jesus om natten därför att han hör natten till. Johannes evangelisten målar här en kontrast. Kontrasten mellan mörker och ljus. Nikodemos - en representant för natten kommer till Jesus, som är ljuset. Nikodemos, en Israels lärare, han som menar sig vara upplyst och har kunskap om Gud och vill leva nära Gud, han tillhör natten, mörkret, det som är Gud emot. Nikodemos kommer nu till Jesus om natten. Jesus tänds sitt ljus för honom. Skall han ta emot det?

Tillsammans med många ”nikodemosar”, kommer vi nu till Jesus och säger och sjunger:

Jesus, vi kommer nu. Du kan förvandla mörker till ljus.

2. Vem är du, Jesus?

Nikodemos säger nu till Jesus: “Rabbi, vi vet att det är från Gud du har kommit som lärare, ty ingen kan göra sådana tecken som du gör, om inte Gud är med honom.”

Jesus måste ha gjort ett starkt intryck på Nikodemos. Han kallar honom Rabbi. Nikodemos, Israels lärare, titulerar denne obildade man från Nasaret med Rabbi, lärare.

Jesus måste ha gjort ett starkt intryck, inte bara på Nikodemos utan också på andra rabbiner och lärare. Vi vet att det är från Gud du har kommit som lärare, säger Nikodemos. Vi vet ... Vilket fint omdöme!

Du har kommit från Gud. Vi förstår att du inte går dina egna ärenden. Det är från Gud du har kommit som lärare.

Så långt kan Nikodemos erkänna Jesus. Han är en lärare. Men inte läraren. Inte Messias. Inte en profet. Eller ligger kanske i Nikodemos ord något mer, en fördold fråga: Är du något mer? Är du något mer än en lärare? Är du Messias? Vem är du Jesus?

Det som gjort starkast intryck på Nikodemos är inte, vad Jesus sagt, utan vad han gjort. Ingen kan göra sådana tecken som du gör, om inte Gud är med honom”. Nikodemos hörde inte till dem som försökte förklara bort Jesu under. Han sa inte att det är med hjälp av de onda andarnas furste som han driver ut de onda andarna (Matt 9:34). Nej, så sa inte Nikodemos. Han sa: Ingen kan göra sådana under som du gör utan att ha kontakt med Gud. Nikodemos läraren kommer nu till Jesus läraren. Tillsammans med alla undrande och frågande ”nikodemosar” ställer vi vår sångfråga till Jesus.

Jesus, vem är väl du? Ja, vi undrar och frågar om dig ./

Jesus ger detta svar på vår fråga:3. Du måste födas på nytt.

Jesus svarade: ”Sannerligen, jag säger dig: den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike.”

Jesus svarade, står det.

Nikodemos hade inte ställt en enda fråga. Men Jesus som visste vad som var i människan, (Joh 2:25), han visste vad som rörde sig inom Nikodemos. Han visste, vad han ville höra och han visste, vad han behövde höra.

Vad Nikodemos ville höra, det var vad han skulle göra.

Vad skall jag göra för att bli förnyad?

Vad skall jag göra för att förverkliga mig själv och bli ett bättre redskap åt Gud?

Vad skall jag göra för att få del av den makt som du har, Jesus? Varför verkar Guds makt i ditt liv och inte i mitt? Vi är ju båda judar, vi är båda lärare, vi tror på samme Gud. Vad är skillnaden? Tala om för mig vad jag skall göra? Det var detta Nikodemos ville höra.

Jesus tar sig an honom. I det nattliga samtalet med Nikodemos undervisar Jesus honom om fyra ting:

1. Nikodemos, du, som menar dig vara en levande människa, du måste födas på nytt.
2. Nikodemos, du som menar dig veta så mycket om Gud, du måste få insikt om Gud.
3. Nikodemos, du som menar att du lyder lagen, du måste försonas med Gud.
4. Nikodemos, du som menar dig vara så klarsynt, du måste botas från ögonskada.

Det Nikodemos behövde höra var: Sannerligen, jag säger dig: den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike.” Vilket radikalt angrepp på Nikodemos hela livsfilosofi? Men är det inte så: Det vi skryter med och är stolta över är ofta vår svagaste punkt. Det var denna stolta, men svaga punkt som Jesus nu rör vid. Nikodemos som menar sig veta en hel del om Gud, han som kan bedöma om en människa kommer från Gud eller inte, han som menar sig ha en klar blick för Guds rike och undervisar andra om det, han får veta att han är blind! Du kan inte se!! Om du, Nikodemos, skall kunna se Guds rike måste något alldeles nytt, alldeles radikalt och revolutionerande hända i ditt liv. Alla dina ansträngningar leder dig ännu bara längre in i dina inbillningar.

Det räcker inte med en förbättring.

Det räcker inte med en fördjupning.

Det nya livet kan inte dresseras fram. Det måste födas fram. Du måste bli född på nytt. Du måste bli född ovanifrån. Det är inte fråga om vad du skall göra med ditt liv. Det är fråga om vad Gud får göra med ditt liv.

Nikodemos är skakad av vad Jesus sagt. Och vi ”nikodemosar” är också skakade. Jesus vänder upp och ned på vår egen livsfilosofi.

Tillsammans med alla omskakade ”nikodemosar” kommer vi nu till Jesus och frågar;

Jesus, du skakar oss och vi undrar hur vi skall få liv?

Vi talar om för Jesus varför vi tycker det är så svårt. 4. Jag är för gammal och jag är för stor.

När vi blir omskakade, kommer först protesterna. Så var det med Nikodemos. Vi lyssnar till Nikodemos reaktion? Han protesterar. Detta är ju något alldeles omöjligt.

”Hur kan någon födas när han är gammal? Jag är för gammal.

Han kan väl inte komma in i moderlivet och födas en gång till?” Jag är för stor. Det går inte att komma in i mammas mage igen.

Är det inte väldigt lätt för oss att säga så som Nikodemos? Jag är för stor. Jag är för gammal. Jag kan inte starta livet igen. Jag får dras med mig, själv så länge jag lever. Men, Nikodemos, du som är Israels lärare, varför räknar du inte med Guds möjligheter?

Att bli född på nytt - det är att bli född ovanifrån. Om något skall hända med oss så sker det genom ett Guds ingripande. Det är då Jesus försöker förklara för Nikodemos, han som levde då och för alla nikodemosar som lever nu. Han talar om för oss hur det går till att födas på nytt.

Jesus svarade: ”Sannerligen, jag säger dig: den som inte blir född av vatten och ande kan inte komma in i Guds rike.

Att bli född av vatten och ande, vad menas med det? Professor Gerhardsson kommenterar: “Att här åsyftas det dop, varigenom en människa inlemmas i kyrkan, torde vara säkert. Men det är inte den yttre riten utan den andliga sidan av skeendet, som argumenteringen nu rör sig om: Den radikala omskapelse av människans väsen, som dopet tänks medföra, är

själva den nya födelsen. Med andra ord: Något händer med oss i vårt dop. Livets frö läggs ned i våra liv. Detta frö är programmerat med det kristna livets alla rikedomar, frukt, gåvor, liv, glädje & i dopet säger vår himmelske Fader JA till oss. Nu väntar han på vårt JA!

Det händer något med oss när vi är där tillsammans med Nikodemos inför Jesus. Vi protesterar, vi undrar, vi grubblar, vi frågar. Och djupt inne i oss föds där in en längtan efter detta liv som Jesus talar om. Tillsammans med alla & uttrycker vi vår längtan:

Jesus, vi längtar nu och vi ber att du ger oss ditt liv.

5. Vatten och Ande.

Det omöjliga kan bli möjligt därför att för Gud är allting möjligt. En människa kan födas på nytt. Hon kan få en ny start. Hon kan få om igen. Den som kan åstadkomma detta är Gud själv. Ty att bli född på nytt är att bli född ovanifrån. Och medlet genom vilket detta sker är vatten och ande.

Om vatten och ande har redan Hesekiel talat. Vi hörde det i dagens epistel. Vi läser nu den texten efter Folkbibeln (Hesekiel 36:25-28).

Jag skall stänka rent vatten på er, så att ni blir rena. Jag skall rena er från all er orenhet och från alla era avgudar. Jag skall ge er ett nytt hjärta och låta en ny ande komma in i er. Jag skall ta bort stenhjärtat ur er kropp och ge er ett hjärta av kött. Jag skall låta min Ande komma in i er och göra så att ni vandrar efter mina stadgar och håller mina lagar och följer dem. Så skall ni få bo i det land jag gav åt era fäder och ni skall vara mitt folk och jag skall vara er Gud.

Hesekiel berättar här om världens första hjärttransplantation. Stenhjärtat - det är det hårda och kalla och kantiga inom oss, som det så besvärligt både för oss själva och för människor omkring oss. Det måste bort. Ett radikalt ingripande! Stenhjärtat måste opereras bort. Sedan kommer ett nytt hjärta. Gud själv möblerar helt om i vårt inre kärleksrum. Han slänger ut alla inackorderingsgäster som bosatt sig där & avgudar, elakheter, lögner, falskhet.

Han låter sedan den helige Ande bosätta sig där. Paulus berättar för oss, vad Anden då gör: Vi har fått en barnskapets Ande, i vilken vi ropar: & Abba! Fader! Anden vittnar med vår ande att vi är Guds barn (Rom 8:15-16). I vårt inre kärleksrum för den helige Ande samtal med vår ande. Om vad då? Om att vi för Jesu skull får vara Guds barn. Och han inte bara berättar om det. Han hjälper oss in i barnets kärleksjoller till Abba, Far!

I det gamla förbundet talade Gud om, att han ville vara vår Gud och vår Far. Han lovade att stå fast vid förbundet. Han skulle göra det så länge vi levde i lydighet för hans bud. Men vi vet hur det gick. Hela Gamla Testamentet är fullt av skildringar av hur hans barn lever i olydnad och springer bort från honom. Men nu, i det nya förbundet skriver Gud själv under båda sidorna av avtalet. Han lovar att vara vår Gud. Och han vill själv komma in i våra liv och ge oss en inre motor, en drivkraft, som hjälper oss att lyda honom: Jag skall låta min Ande komma in i er och göra så att ni vandrar efter mina stadgar och håller mina lagar och följer dem.

Den helige Ande är den inre motorn, den inre drivkraften. Jag skall göra så att ni vandrar...

Det omöjliga kan bli möjligt därför att för Gud är allting möjligt. En människa kan födas på nytt. Hon kan få en ny start. Hon kan få om igen. Den som kan åstadkomma detta är Gud själv. Ty att bli född på nytt är att bli född ovanifrån. Och medlet genom vilket detta sker är vatten och ande.

En tros längtan börjar nu spira upp i alla & som nu samlats omkring Jesus.

Jesus, vi ber dig nu: låt Anden och vattnet ge oss liv

6. Ett annorlunda liv

När Gud griper in föds vi på nytt. Det är tre ting som bl.a. då sker.

1. Våra ögon öppnas och vi får se.

Vi får se Guds rike. Vi får se Guds lamm som borttager världens synd. Se på ingen utom Jesus allena.

2. Vi kommer in i Guds rike.

Det är det andra som sker. Vi får börja vandra i det riket, leva i dess kraftfält. Lära känna honom som är kung där, lära oss leva o nya livet. Jesus är min Herre och min Konung.

3. Vi får ett nytt liv som är fött av Anden.

Det är det tredje som jag upptäcker. O liv som blev tänt i kristtrognas bröst dig har världen ej känt (Psalm 258:1). Det nya livet tänds i dopet. Det blir medvetet varje gång vi riktar blicken på Jesus, till det som är där uppe, där Kristus sitter på Guds högra sida.

Ni lever ett osynligt liv tillsammans med Kristus hos Gud (Kol 3:1-4).

Detta nya liv är så helt annorlunda än mitt vanliga liv ty det som är fött av köttet är kött. Köttet är benämningen på en människa så är i sig själv, så länge Gud inte får gripa in i hennes liv. Hon är bortvänd från Gud. Hennes stora JAG står i centrum. Hon är en själ som är i en människa. Hon förstår inte det som hör Guds Ande till. Hon kan inte ta emot det. Det är henne en dårskap. Hon kan inte förstå d (1 Kor 2:14). Hon kan mycket väl vara religiös. Men hennes religion består i att göra så gott hon kan. Vad hon själv gör står i centrum. Det som är fött av köttet det är kött.

4. Vi går från förvåning till klarhet.

Det är det fjärde som sker. Ty om tankarna på oss går i krok och vi undrar vad det här innebär, så säger Jesus att vi inte ska vara förvånade:

Var inte förvånad över att jag sade att ni måste födas på nytt. Vinden blåser vart den vill, och du hör den blåsa, men du vet inte varifrån den kommer eller vart den far. Så är det med var och en som har fötts av anden.”

Du skall inte bli förvånad, Nikodemos. Det finns sådant som ingen mänsklig hjärna kan begripa. Verkligheten ligger inte bara i det vi ser. Tänk t.ex på vinden. Vinden blåser vart den vill, du hör den blåsa, men du vet inte varifrån den kommer eller vart den far.

Vi ser inte vinden. Men vi kan höra den. Och vi kan förnimma hur den arbetar då den böjer trädkropparna och då den fläktar oss i ansiktet. Vi vet inte varifrån den kommer eller vart den far. Den är outgrundlig. Vi förfogar inte över den. Och ändå är vinden fullt verklig.

På samma sätt är det med den helige Ande. Både på grekiska och hebreiska är det samma ord för Ande som för vind. Allt det som kan sägas om vinden det kan sägas om Anden. Anden blåser vart den vill, du hör den blåsa, men du vet inte varifrån den kommer eller vart den far. Vi förfogar inte över Anden och kan inte bestämma över den. Vi ser inte Anden, men vi kan förnimma vad den gör, då han drar oss in i Jesu kärlek. Vi kan höra när Anden talar till oss genom ordet. Men vi vet inte varifrån den kommer eller vart den far.

Men lägg nu märke till att Jesus inte säger att så som det är med vinden så är det med Anden. Han säger att såsom det är med vinden så är det med var och en som har fötts av Anden. Vad är det för likhet mellan vinden och den som fötts av anden.

1). Hon blåser vart hon vill.

Hon har fått en ny vilja och en ny håg att göra Guds vilja. Hon drivs inte av vart vindkast i läran. Hon vågar gå mot strömmen. Hon slits inte sönder av allas viljor omkring henne. Hon drivs av Guds Ande. Och får av Anden Guds barns härliga frihet.

2). Du hör den blåsa.

I Bibeln 1917 och i Folkbibeln står det Du hör dess sus. Det är inte något buller och bång omkring henne längre. Hon har tappat lusten att hävda sig. Hon har genom stillhet och förtröstan blivit stark i Herren. Där har kommit en ny atmosfär. En ny melodi. En glädjeton om Jesus.

3). men du vet inte varifrån den kommer.

Det har hänt något med henne. Hon är född av Anden. Och därför är hon alldeles obegriplig för världen. Hon har inte sin förankring i sig själv längre. Hon har den i Faderns kärlek. Se vilken kärlek Fadern har skänkt oss: att vi får kallas Guds barn, och det är vi också. Världen känner oss inte, därför att den inte har lärt känna honom.(1 Joh 3:1).

4). eller vart den far.

Den som blivit född av Anden är på väg mot himlen. Hon har blivit en pilgrim. Hon har fått ett nytt räknesätt. Det gäller att inte samla skatter på jorden utan att samla skatter i himlen. Detta är för den som inte är född av Anden fullkomligt obegripligt.

Nikodemos är nu förundrad, förvirrad. Han, som bygger sin religion på vad han själv gör, ställs nu inför att allt beror på vad Gud gör. Du kan inte förfoga över Gud. Det är han som förfogar över dig. Och vi ”nikodemosar” kanske gör denna upptäckt: Vilken rikedom det ligger i dopet. Vi hittar en ny glädje och en ny kärlek. Vi lovar och prisar vårt dops Gud, Fadern och Sonen och den helige Ande:

1. Fader vi tackar dig. Vi blev barn hos dig genom dopet /:/
2. Jesus, vi tackar dig. Vi fick arv hos dig genom dopet /:/
3. Ande vi tackar dig. Vi fick liv hos dig genom dopet /:/ Du ordbrukare!

I bibelskolans skattkammare kan du nu plocka fram många skatter om dopet.

1. Nyfikenhetsvandring 52 handlar om hur Kyrkans folk lever i dopet.
2. Dagens epistel från Rom 6:3 ff utlägges på Påsknatten årgång 3 och där får du sjunga en berömda Pi Hairot-psalmen och lära
ATT LEVA DETTA NYA LIV.
3. Första efter Trefaldighet, årgång 3, handlar om vårt dop, Matteus 3:11.12,
4. Första efter Trettondedag Jul, årgång 1 handlar om Jesu dop, Matteus 3:13-17.
5. Första efter Trettondedag Jul, årgång 3 handlar om Jesu dop, Markus 1:9-11
6. I Oaser i öknen (utläggning av Petrus första brev) kan du läsa om de döptas privilegier.
Sjätte oasen: BIBELN,
Sjunde oasen: BÖNEN,
Åttonde oasen: BORDET,
Nionde oasen: BRÖDRAGEMENSKAPEN.